

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DJEČJOJ ZAŠTITI**

Banja Luka, decembar 2023. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DJEČJOJ ZAŠTITI**

Član 1.

U Zakonu o dječjoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 114/17, 122/18, 107/19 i 119/21), član 14. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Visina materinskog dodatka utvrđuje se u iznosu od 100% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.”

Član 2.

Član 21. mijenja se i glasi:

„Osnovicu za utvrđivanje visine prava iz čl. 14, 22. i 36g. ovog zakona, kao i osnovicu za utvrđivanje visine cenzusa iz člana 25. ovog zakona počev od 2024. godine utvrđuje odlukom Vlada Republike Srpske u procentu od najniže plate u prethodnoj godini.”

Član 3.

U članu 26. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„(3) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva može ostvariti korisnik prava na refundaciju ukoliko lice koje koristi porodiljsko odsustvo, preduzetnik ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost ima prebivalište u Republici godinu dana prije početka korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja.”

Član 4.

U članu 27. poslije stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„(4) Ukoliko je porodiljsko odsustvo, bez obzira na to da li se radi o majci ili ocu djeteta, osnov za ostvarivanje prava na refundaciju kod dva poslodavca ili više poslodavaca, svaki od njih će naknadu plate u srazmjernom iznosu isplatiti iz sopstvenih sredstava za prvih mjesec dana korišćenja porodiljskog odsustva.“

Dosadašnji st. 4, 5. i 6. postaju st. 5, 6. i 7.

Član 5.

Član 28. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na refundaciju naknade plate ima korisnik prava koji redovno uplaćuje doprinose za dječju zaštitu za sve obveznike doprinosa u posljednjih godinu dana prije počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja.”

(2) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate podnosi se u roku od šest mjeseci od dana počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva uz dokaz o uplaćenim doprinosima.

(3) Pravo na refundaciju naknade plate nema korisnik prava na refundaciju kome je rješenjem Ministarstva finansija ili Poreske uprave odgođeno plaćanje poreskog duga, u skladu sa propisom kojim se uređuje odgođeno plaćanje poreskog duga.

(4) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja porodiljskog odsustva.

(5) Korisnik prava na refundaciju sredstava može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(6) Protekom roka iz st. 2. i 4. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.“

Član 6.

Član 29. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva iz ovog zakona refundira se 100% bruto naknade plate, nakon izvršene isplate naknade plate.

(2) Korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva za lice koje koristi porodiljsko odsustvo preduzetnika ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost refundira se minimalni iznos osnovice doprinosa propisan zakonom kojim se uređuje oblast doprinosa.”

Član 7.

U članu 30. u stavu 1. poslije riječi: „života“, dodaju se riječi: „koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite“.

Član 8.

U članu 31. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, a kome je prema nalazu ovlašćenog doktora medicine koji nije stariji od šest mjeseci, potrebna pojačana njega.“

Stav 3. mijenja se i glasi:

„(3) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života podnosi se u roku od šest mjeseci od početka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena utvrđenog rješenjem korisnika prava na refundaciju.”

Poslije stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„(4) Trajanje, odnosno početak i prestanak prava na refundaciju priznaje se na period određen nalazom ovlašćenog doktora medicine, a najduže godinu dana u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 9.

Poslije člana 31. dodaje se novi čl. 31a, 31b. i 31v. koji glase:

„Član 31a.

(1) Obračun i isplatu naknade plate licu iz člana 31. stav 1. ovog zakona za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.

(2) Korisniku prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života refundira se u visini iznosa propisanog zakonom kojim se uređuje oblast radnih odnosa, nakon izvršene isplate naknade plate.

Član 31b.

(1) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena.

(2) Korisnik prava na refundaciju sredstva može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(3) Protekom roka iz stava 1. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 31v.

(1) Korisnik prava gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice iz člana 31. stav 1. ovog zakona prekinulo rad sa polovinom punog radnog vremena, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Ukoliko je lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života, ostvarilo pravo na naknadu plate po drugom osnovu (privremena spriječenost za rad itd.) duže od mjesec dana, korisnik prava gubi pravo na refundaciju za navedeni period.”

Član 10.

Član 32. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ima korisnik prava na refundaciju za jednog od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, ukoliko je djetetu koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite, prema nalazu ovlašćene zdravstvene ustanove, potrebna pojačana njega i briga.

(2) Korisnik prava na refundaciju iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 26. stav 2. i člana 28. stav 1. ovog zakona.“

Član 11.

Član 33. mijenja se i glasi:

„(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, a kome je prema nalazu ovlašćene zdravstvene ustanove, koji nije stariji od šest mjeseci, potrebna pojačana njega i briga.

(2) Prilikom odlučivanja o trajanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena ovlašćena zdravstvena ustanova uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

(3) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju podnosi se u roku od šest mjeseci od dana početka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena, utvrđenog rješenjem korisnika prava na refundaciju.

(4) Trajanje, odnosno početak i prestanak prava na refundaciju priznaje se na period određen nalazom ovlaštene zdravstvene ustanove, a najduže godinu dana, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(5) Izuzetno od stava 4. ovog člana, ukoliko se prema nalazu ovlaštene zdravstvene ustanove liječenjem i rehabilitacijom ne može postići oporavak ili znatno poboljšanje stanja djeteta, pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti u trajanju dužem od godinu dana.

(6) U slučaju odobravanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena u trajanju dužem od godinu dana, lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena dužno je da poslodavcu svake godine dostavi dokaz da drugi zaposleni roditelj nije korisnik ovog prava za isto dijete, kao i dokaz o nastupanju drugih okolnosti koje utiču na obim prava.

(7) Ministar donosi Pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta sa smetnjama u razvoju za pojačanom roditeljskom njegom i brigom, od ovlaštene zdravstvene ustanove.“

Član 12.

Član 33a. mijenja se i glasi:

„(1) Obračun i isplatu naknade plate licu iz člana 33. stav 1. ovog zakona za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.

(2) Korisniku prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, refundira se u visini iznosa propisanog zakonom koji uređuje oblast radnih odnosa, nakon izvršene isplate naknade plate.“

Član 13.

Poslije člana 33a. dodaje se novi čl. 33b. i 33v. koji glase:

„Član 33b.

(1) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena.

(2) Korisnik prava na refundaciju sredstva može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(3) Protekom roka iz stava 1. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 33v.

(1) Korisnik prava gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice iz člana 33. stav 1. ovog zakona prekinulo rad sa polovinom punog radnog vremena, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Ukoliko je lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ostvarilo pravo na naknadu plate po drugom osnovu (privremena spriječenost za rad itd.) duže od mjesec dana, korisnik prava gubi pravo na refundaciju za navedeni period.“

Član 14.

Poslije člana 58b. dodaje se novi član 58v. koji glasi:
„Član 58v.

Zahtjevi za ostvarivanje prava podneseni prije stupanja na snagu ovog zakona riješiće se prema zakonu koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva.“

Član 15.

Ovaj zakon se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2024. godine.

Broj:
NARODNE SKUPŠTINE
Datum:

PREDSJEDNIK

Nenad Stevandić

**OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O DJEČJOJ ZAŠTITI**

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti (po hitnom postupku) sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika Srpska uređuje i obezbjeđuje socijalnu zaštitu stanovništva.

**II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA
ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE**

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-3189/23 od 4. decembra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje brigu o djeci, kao i socijalnu zaštitu stanovništva. Takođe, ustavni osnov sadržan je i u članu 70. Ustava Republike Srpske kojim je utvrđeno da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti. Izmjene i dopune Zakona o dječjoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 114/17, 122/18 i 107/19) predstavljaju jednu od mjera Vlade Republike Srpske koje doprinose racionalnijem korišćenju javnih sredstava i pravilnijem usmjeravanju tih sredstava ka ostalim korisnicima prava iz dječje zaštite.

U tom smislu, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti preciznije se normiraju uslovi za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, kao i prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života, odnosno radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju.

Navedenim prijedlogom normira se i način utvrđivanja osnovice za ostvarivanje prava iz dječje zaštite koju će svojom odlukom utvrđivati Vlada Republike Srpske, a to ostavlja prostor za moguće unapređenje položaja korisnika prava iz dječje zaštite.

U obrazloženju Zakona obrađivač je, u skladu sa članom 213. Poslovnika o radu Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) i članom 41. stav 1. tačka 6) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske obrazložio razloge za donošenje Zakona po hitnom postupku.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti (po hitnom postupku) može uputiti dalje u proceduru.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-3186/23 od 1. decembra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i

analize Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti (po hitnom postupku) nisu ustanovljeni obavezujući sekundarni izvori prava Evropske unije koji se odnose na materiju dostavljenog akta. Zbog toga je u Izjavi o usklađenosti navedena ocjena „neprimjenjivo“.

U dijelu neobavezujućih sekundarnih izvora prava Evropske unije konsultovana je Preporuka 92/441/EEZ o zajedničkim kriterijumima u vezi sa dovoljnim sredstvima i socijalnoj pomoći u sistemu socijalne zaštite. Kada je riječ o primarnim izvorima prava EU, predlagač je uzeo u obzir Povelju EU o osnovnim pravima, i to čl. 33 – Porodični i profesionalni život i 34 – Socijalna sigurnost i socijalna pomoć. U dijelu prakse i standarda Savjeta Evrope konsultovana je Evropska socijalna povelja i to čl. 8 – Pravo zaposlenih žena na zaštitu materinstva i 12 – Pravo na socijalnu sigurnost. Donošenje ovog prijedloga doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u članu 99. SSP-a¹ koji se odnosi na saradnju ugovornih strana u oblasti socijalne politike.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predlaganjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti (po hitnom postupku) Vlada Republike Srpske želi osnažiti sistem dječije zaštite u Republici Srpskoj, odnosno spriječiti zloupotrebe sredstava JU Javnog fonda za dječiju zaštitu od strane potencijalnih korisnika prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva.

Izmjene ovog zakona predstavljaju jednu od mjera Vlade Republike Srpske koje doprinose racionalnijem korišćenju javnih sredstava i pravilnijem usmjeravanju tih sredstava ka ostalim korisnicima prava iz dječije zaštite.

U tom smislu, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti preciznije se normiraju uslovi za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva, kao i prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života, odnosno radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju.

Navedenim prijedlogom normira se i način utvrđivanja osnovice za ostvarivanje prava iz dječje zaštite koju će svojom odlukom utvrđivati Vlada Republike Srpske, a to u perspektivi ostavlja prostor za moguće unapređenje položaja korisnika prava iz dječje zaštite.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti po hitnom postupku sadržani su u potrebi da se neodložno stvori jasniji zakonski okvir koji će spriječiti zloupotrebe u postupcima ostvarivanja prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva i obezbijediti racionalno trošenje sredstava namijenjenih dječjoj zaštiti.

Nedonošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti po hitnom postupku moglo bi da prouzrokuje negativne posljedice za rad JU Javnog fonda za dječiju zaštitu, jer se štetnim praksama potencijalnih korisnika prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva (utvrđivanjem nerealnih iznosa plata prije početka porodijskog odsustva, osnivanjem preduzetničkih radnji neposredno pred porođaj i prijavljivanja nerealno visokih osnovica doprinosa sa ciljem ostvarenja značajnog iznosa prava na refundaciju na teret Fonda) narušava budžet Fonda namijenjen za isplatu prava iz dječje zaštite.

¹ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane, i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

Iz navedenih razloga, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti potrebno je uputiti na usvajanje po hitnom postupku, a to je u skladu sa članom 208. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti mijenjan je član 14. stav 1. Zakona o dječjoj zaštiti (u daljem tekstu: važeći tekst Zakona), tako da se visina materinskog dodatka utvrđuje u iznosu od 100% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.

Članom 2. mijenjan je član 21. važećeg teksta Zakona tako da osnovicu za utvrđivanje visine prava iz čl. 14, 22. i 36g. ovog zakona, kao i osnovicu za utvrđivanje visine cenzusa iz člana 25. ovog zakona počev od 2024. godine utvrđuje odlukom Vlada Republike Srpske u procentu od najniže plate u prethodnoj godini.

Članom 3. mijenjan je član 26. važećeg teksta Zakona tako da je propisan uslov za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva za korisnika prava na refundaciju, ukoliko lice koje koristi porodiljsko odsustvo, preduzetnik ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost ima prebivalište u Republici godinu dana prije početka korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja.

Članom 4. mijenjan je član 27. važećeg teksta Zakona tako da je poslije stava 3. dodat novi stav 4. kojim se propisuje isplata naknade plate u srazmjernom iznosu od strane dva ili više poslodavaca iz sopstvenih sredstava za prvih mjesec dana korišćenja porodiljskog odsustva bez obzira na to da li se radi o majci ili ocu djeteta korisniku prava na porodiljsko odsustvo.

Članom 5. mijenjan je član 28. važećeg teksta Zakona tako da propisuje da pravo na refundaciju naknade plate ima korisnik prava koji redovno uplaćuje doprinose za dječju zaštitu za sve obveznike doprinosa u posljednjih godinu dana prije počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja. Ovom izmjenom propisan je rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na refundaciju naknade plate uz dokaz o uplaćenim doprinosima, kao i ko nema pravo na refundaciju naknade plate, da se na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava podnosi prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja porodiljskog odsustva. Navedenim članom propisan je i način trebovanja sredstava, kao i gubitak prava na refundaciju.

Članom 6. mijenjan je član 29. važećeg teksta Zakona tako da je propisan iznos refundacije korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, kao i korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva za lice koje koristi porodiljsko odsustvo preduzetnika ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost.

Članom 7. mijenjan je član 30. važećeg teksta Zakona tako da se normira da se zna da se odnosi na dijete do tri godine života koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite.

Članom 8. mijenjan je član 31. važećeg teksta Zakona tako da se rad sa polovinom punog radnog vremena može odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, a kome je, prema nalazu ovlašćenog doktora medicine koji nije stariji od šest mjeseci, potrebna pojačana njega. Istim članom propisan je rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na refundaciju, kao i trajanje prava.

Članom 9. dodati su novi čl. 31a, 31b. i 31v. kojima se propisuje obračun i isplata naknade plate. kao i visina iznosa refundacije, rok za trebovanje sredstava za refundaciju, način trebovanja sredstava i gubitak prava na refundaciju.

Članom 10. mijenjan je član 32. važećeg teksta Zakona tako da propisuje da pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ima korisnik prava na refundaciju za jednog od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, ukoliko je djetetu koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite, prema nalazu ovlaštene zdravstvene ustanove potrebna pojačana njega i briga, kao i uslovi koje korisnik mora ispunjavati.

Članom 11. mijenjan je član 33. važećeg teksta Zakona tako da propisuje kome se može odobriti pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena, obavezu ovlaštene zdravstvene ustanove da uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju, rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, trajanje prava na refundaciju.

Članom 12. mijenjan je član 33a. tako da propisuje ko vrši obračun i isplatu naknade plate licu iz člana 33. stav 1. za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, te iznos refundacije korisniku prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju.

Članom 13. poslije člana 33a. dodati su novi čl. 33b. i 33v. koji normiraju rokove za trebovanje sredstava refundacije, način refundacije i gubitak prava na refundaciju naknade plate za rad sa pola radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju.

Članom 14. dodat je novi član 58v. kojim se propisuje da će se zahtjevi za ostvarivanje prava podneseni prije stupanja na snagu ovog zakona riješiti prema zakonu koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Članom 15. propisano je stupanje na snagu zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Tačkom V Odluke o procjeni uticaja propisa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23), procjena uticaja propisa ne sprovodi se na propise koji se donose po hitnom postupku.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz Budžeta Republike Srpske.

ZAKON O DJEČJOJ ZAŠTITI
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 14.

(1) Visina materinskog dodatka utvrđuje se u iznosu od 100% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.

(2) Pravo na materinski dodatak priznaje se prvog dana narednog mjeseca od dana rođenja djeteta.

Član 21.

Osnovicu za utvrđivanje visine prava iz čl. 14, 22. i 36g. ovog zakona, kao i osnovicu za utvrđivanje visine cenzusa iz člana 25. ovog zakona počev od 2024. godine utvrđuje odlukom Vlada Republike Srpske u procentu od najniže plate u prethodnoj godini.

Član 26.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva ima poslodavac, preduzetnik ili lice koje u vidu osnovnog zanimanja obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost (u daljem tekstu: korisnik prava na refundaciju).

(2) Za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana korisnik prava na refundaciju, odnosno njegov organizacioni dio, mora biti registrovan u Poreskoj upravi Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava) kao uplatilac doprinosa, odnosno lice koje koristi porodiljsko odsustvo u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, na teritoriji Republike mora biti registrovano kod Poreske uprave kao obveznik doprinosa.

(3) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva može ostvariti korisnik prava na refundaciju ukoliko lice koje koristi porodiljsko odsustvo, preduzetnik ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost ima prebivalište u Republici godinu dana prije početka korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja,

Član 27.

(1) Organizaciona jedinica Fonda u prvom stepenu donosi rješenje o priznavanju prava na refundaciju.

(2) Obračun i isplatu naknade plate licu, za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, u trajanju propisanom zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.

(3) Naknadu plate za prvih mjesec dana korišćenja porodiljskog odsustva licu koje koristi porodiljsko odsustvo obezbjeđuje i isplaćuje poslodavac iz vlastitih sredstava, a za narednih 11 mjeseci za prvo i drugo dijete, odnosno 17 mjeseci za blizance, treće i svako naredno dijete naknadu isplaćuje poslodavac, a isplaćena sredstva refundira Fond.

(4) Ukoliko je porodiljsko odsustvo, bez obzira na to da li se radi o majci ili ocu djeteta, osnov za ostvarivanje prava na refundaciju kod dva poslodavca ili više poslodavaca, svaki od njih će naknadu plate u srazmjernom iznosu isplatiti iz sopstvenih sredstava za prvih mjesec dana korišćenja porodiljskog odsustva.

(5) Poslodavac gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice prekinulo porodiljsko odsustvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(6) Ukoliko je lice koje koristi porodiljsko odsustvo, na sopstveni zahtjev, počelo da radi prije isteka porodiljskog odsustva, poslodavac je dužan da donese rješenje o prestanku korišćenja porodiljskog odsustva licu i dostavi ga prvostepenom organu.

(7) Lice koje koristi porodiljsko odsustvo preduzetnik i lice koje koristi porodiljsko odsustvo, a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost, gubi pravo na refundaciju ukoliko je počelo da radi prije isteka porodiljskog odsustva.

Član 28.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate ima korisnik prava koji redovno uplaćuje doprinose za dječju zaštitu za sve obveznike doprinosa u posljednjih godinu dana prije počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja.

(2) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate podnosi se u roku od šest mjeseci od dana počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva uz dokaz o uplaćenim doprinosima.

(3) Pravo na refundaciju naknade plate nema korisnik prava na refundaciju kome je rješenjem Ministarstva finansija ili Poreske uprave odgođeno plaćanje poreskog duga, u skladu sa propisom kojim se uređuje odgođeno plaćanje poreskog duga.

(4) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja porodiljskog odsustva.

(5) Korisnik prava na refundaciju sredstava može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(6) Protekom roka iz st. 2. i 4. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 29.

(1) Korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva iz ovog zakona refundira se 100% bruto naknade plate, nakon izvršene isplate naknade plate.

(2) Korisnicima prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva za lice koje koristi porodiljsko odsustvo preduzetnika ili lice koje koristi porodiljsko odsustvo a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost refundira se minimalni iznos osnovice doprinosa propisan zakonom kojim se uređuje oblast doprinosa.

Član 30.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života **koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite**, ima korisnik prava na refundaciju za jednog od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, ukoliko je djetetu prema nalazu ovlašćenog doktora medicine potrebna pojačana njega.

(2) Korisnik prava na refundaciju iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 26. stav 2. i člana 28. stav 1. ovog zakona.

Član 31.

(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, a kome je prema nalazu ovlašćenog doktora medicine koji nije stariji od šest mjeseci, potrebna pojačana njega.

(2) Prilikom odlučivanja o trajanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena ovlašćeni doktor medicine uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

(3) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života podnosi se u roku od šest mjeseci od početka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena utvrđenog rješenjem korisnika prava na refundaciju.

(4) Trajanje, odnosno početak i prestanak prava na refundaciju priznaje se na period određen nalazom ovlašćenog doktora medicine, a najduže godinu dana u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(5) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta do tri godine života za pojačanom njegovom, od ovlašćenog doktora medicine.

Član 31a.

(1) Obračun i isplatu naknade plate licu iz člana 31. stav 1. ovog zakona za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.

(2) Korisniku prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života refundira se u visini iznosa propisanog zakonom kojim se uređuje oblast radnih odnosa, nakon izvršene isplate naknade plate.

Član 31b.

(1) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena.

(2) Korisnik prava na refundaciju sredstva može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(3) Protekom roka iz stava 1. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 31v.

(1) Korisnik prava gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice iz člana 31. stav 1. ovog zakona prekinulo rad sa polovinom punog radnog vremena, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Ukoliko je lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života, ostvarilo pravo na naknadu plate po drugom osnovu (privremena spriječenost za rad itd.) duže od mjesec dana, korisnik prava gubi pravo na refundaciju za navedeni period.

Član 32.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ima korisnik prava na refundaciju za jednog od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, ukoliko je djetetu koje nije smješteno u ustanovu zdravstvene ili socijalne zaštite, prema nalazu ovlaštene zdravstvene ustanove, potrebna pojačana njega i briga.

(2) Korisnik prava na refundaciju iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 26. stav 2. i člana 28. stav 1. ovog zakona.

Član 33.

(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ povjerio dijete na zaštitu i vaspitanje, a kome je prema nalazu ovlaštene zdravstvene ustanove, koji nije stariji od šest mjeseci, potrebna pojačana njega i briga.

(2) Prilikom odlučivanja o trajanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena ovlaštena zdravstvena ustanova uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

(3) Zahtjev za priznavanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju podnosi se u roku od šest mjeseci od dana početka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena, utvrđenog rješenjem korisnika prava na refundaciju.

(4) Trajanje, odnosno početak i prestanak prava na refundaciju priznaje se na period određen nalazom ovlaštene zdravstvene ustanove, a najduže godinu dana, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(5) Izuzetno od stava 4. ovog člana, ukoliko se prema nalazu ovlaštene zdravstvene ustanove liječenjem i rehabilitacijom ne može postići oporavak ili znatno poboljšanje stanja djeteta, pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti u trajanju dužem od godinu dana.

(6) U slučaju odobravanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena u trajanju dužem od godinu dana, lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena dužno je da poslodavcu svake godine dostavi dokaz da drugi zaposleni roditelj nije korisnik ovog prava za isto dijete, kao i dokaz o nastupanju drugih okolnosti koje utiču na obim prava.

(7) Ministar donosi Pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta sa smetnjama u razvoju za pojačanom roditeljskom njegom i brigom, od ovlaštene zdravstvene ustanove.

Član 33a.

(1) Obračun i isplatu naknade plate licu iz člana 33. stav 1. ovog zakona za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.

(2) Korisniku prava na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju, refundira se u visini iznosa propisanog zakonom koji uređuje oblast radnih odnosa, nakon izvršene isplate naknade plate.

Član 33b.

(1) Na osnovu donesenog rješenja o priznatom pravu, zahtjev za trebovanje sredstava koja se refundiraju podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka korišćenja rada sa polovinom punog radnog vremena.

(2) Korisnik prava na refundaciju sredstva može trebovati sredstva po mjesecima ili za više mjeseci.

(3) Protekom roka iz stava 1. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 33v.

(1) Korisnik prava gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice iz člana 33. stav 1. ovog zakona prekinulo rad sa polovinom punog radnog vremena, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Ukoliko je lice koje koristi rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ostvarilo pravo na naknadu plate po drugom osnovu (privremena spriječenost za rad itd.) duže od mjesec dana, korisnik prava gubi pravo na refundaciju za navedeni period.

Član 58v.

Zahtjevi za ostvarivanje prava podneseni prije stupanja na snagu ovog zakona riješiće se prema zakonu koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva.